

Sygnatura akt: V GC 1357/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 23 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant: Magdalena Grzesiak

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2022r r. w K.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. O.

przeciwko A. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda A. O. na rzecz pozwanego A. W. kwotę 287 zł (dwieście osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś

Sygn. akt V GC 1357/20

UZASADNIENIE

Powód A. O. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) w D. pozwem z dnia 30 września 2020r. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanego A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w S. kwoty 1.400 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 2 czerwca 2020r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony łączyła współpraca handlowa, w ramach której pozwany świadczył na rzecz powoda usługę transportową, zgodnie ze zleceniem transportowym nr (...) z dnia 8 maja 2020r. Pozwany nie zrealizował zlecenia, ponieważ nie podjął ładunku. W związku z niedotrzymaniem warunków zlecenia (brakiem podjęcia ładunku przez pozwanego), powód obciążył pozwanego notą księgową nr (...) z dnia 18 maja 2020r. na kwotę 1.400 zł. Zgodnie z punktem 11 zlecenia, za niepodjęcie ładunku z winy przewoźnika, kwota obciążenia może wynieść pięciokrotność stawki frachtowej. Stawka frachtu wynosiła 280 zł, a powód obciążył pozwanego pięciokrotnością stawki na kwotę 1.400 zł. Pozwany przyjął notę księgową, której termin płatności upłynął w dniu 1 czerwca 2020r. Mimo wezwania do zapłaty pozwany nie uregulował należności wynikającej z noty.

Do pozwu załączono zlecenie transportowe nr (...) z 8 maja 2020r., notę księgową nr (...) z dnia 18 maja 2020r. i przedsądowe wezwanie do zapłaty.

W dniu 6 października 2020r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu wydała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt V GNc 3393/20 zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany zachowując ustawowy termin wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zakwestionował istnienie roszczenia po stronie powoda. Zgodnie ze zleceniem transportowym nr (...) pozwany jako przewoźnik miał stawić się w dniu 8 maja 2020r. w L., w celu podjęcia ładunku. Strony zgodnie uzgodniły, że ładunek powinien zostać podjęty do godziny 14:00, mimo że w zleceniu transportowym wskazano godzinę 13:00. Kierowca pozwanego pozostawał w stałym kontakcie ze zleceniodawcą i na bieżąco informował o możliwym opóźnieniu. Samochód na załadunek został podstawiony z około 25 minutowym opóźnieniem. Ze względu na odmowę załadunku kierowca oddalił się z miejsca ładunku, do którego jednak powrócił ok. godziny 14:45 w celu podjęcia kolejnej próby załadunku, zgodnie z ustaleniami telefonicznymi ze zleceniodawcą. Kolejna próba również zakończyła się odmową. Ze względu na brak możliwości załadunku, strony zgodnie ustaliły, że ładunek ten ma zostać podjęty przez pozwanego w najbliższy poniedziałek, tj. 11 maja 2020r. Nastąpiła de facto zmiana warunków umowy przewozu, w postaci zmiany terminu wykonania usługi. W dniu 9 maja 2020r. pozwany otrzymał od powoda wiadomość sms, w której powód odstąpił od umowy stron. Wskazał wówczas, że kontrahent anulował zlecenie. W dalszej korespondencji powód podnosił jednak, że sam był zmuszony podjąć ładunek w sobotę, tj. 9 maja 2020r. Powód nie zażądał wykonania przez pozwanego usługi w dniu 9 maja 2020r., mimo tego, że pozwany był w gotowości podjąć ładunek w umówionym terminie. Skierował natomiast do pozwanego informację o niepodejmowaniu ładunku, co było jednoznaczne ze złożeniem oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Spowodowało to wygaśnięcie obowiązku zapłaty kary umownej. Do sprzeciwu załączono zdjęcie korespondencji sms stron.

W odpowiedzi na sprzeciw powód zaprzeczył twierdzeniom zawartym w sprzeciwie od nakazu zapłaty, jakoby strony ustaliły, że ładunek ma być podjęty w poniedziałek 11 maja 2020r. Z uwagi na nie podjęcie przez pozwanego załadunku w dniu 8 maja 2020r., powód zmuszony był we własnym zakresie załatwić transport i załadunek. Powód nie odstąpił od umowy, tylko pozwany jej nie zrealizował w terminie. Zdaniem powoda dopuszczalne było zastrzeżenie przez powoda kar umownych, zarówno w świetle uregulowań Konwencji CMR jak i ustawy Prawo Przewozowe w przypadku nie podjęcia ładunku, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

W piśmie z dnia 14 września 2021r. pełnomocnik pozwanego podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 maja 2020r. powód zlecił pozwanemu przewóz ładunku o wadze 1.570 kg z L. do D., gmina Ż.. Ładunek docelowo miał być dostarczony do H. w Niemczech, a kierowca na załadunku miał zakaz wspominać o przeładunku towaru. Stawkę frachtu uzgodniono na 280 zł netto. W punkcie 11. ogólnych warunków zlecenia wskazano, że w przypadku nieterminowego podstawienia samochodu pod załadunek lub rozładunek zleceniodawca zastrzega sobie prawo nałożenia na przewoźnika kary umownej w wysokości 100 euro za każdą godzinę spóźnienia. Za niepodjęcie ładunku z winy przewoźnika kwota obciążenia może wynieść pięciokrotność ustalonej stawki frachtowej, lecz nie mniej niż 100 euro.

Dowód: zlecenie transportowe nr (...) z 8.05.2020r. (k. 8 akt)

W imieniu powoda zlecenie złożył jego spedytor. Wcześniej zlecenie było umieszczone na komunikatorze (...). Być może spedytor powoda zapomniał zaznaczyć na zleceniu, przy godzinie załadunku (...). Pozwany był uprzedzony, że musi zdążyć na załadunek do godziny 13:00. Kierowca pozwanego spóźnił się i gdy dotarł po czasie miejsce załadunku było zamknięte. Spedytor powoda miał kontakt z kierowcą pozwanego, który informował o opóźnieniu ale liczyli na to, że zdążą. Miejscem rozładunku było miejscem wynajmowanym przez powoda. Tam miało dojść do rozładowania i załadowania następnie na samochód powoda. Powód nie miał wcześniej możliwości pojechać na załadunek do L.. Odległość między L. a D. to około 150 km, maksymalnie 2,5 godziny jazdy. W piątek rozmawiał z pozwanym o możliwości odebrania przez niego towaru w poniedziałek rano. W wyniku rozmów z klientem, polską firmą ustalono, że towar trzeba pilnie odebrać i po konsultacji z klientem powód uznał, że z uwagi na czas lepiej będzie gdy sam pojedzie po ładunek. Ostatecznie został on odebrany przez kierowcę powoda w poniedziałek, wcześniej rano. Powód nie zlecał już pozwanemu przewiezienia towaru w poniedziałek rano albowiem przeładowywanie towaru w D.

wydłużyłoby czas przewozu. Transport do Niemiec miał dotrzeć w poniedziałek rano, a dostarczono go w godzinach popołudniowych. Powód nie poniósł z tego tytułu żadnych konsekwencji.

Dowód: zeznania powoda (00:05:09 – 00:25:22 minuta rozprawy z dnia

23.02.2020r. k. 76v – 77 akt)

Kierowca pozwanego był na miejscu załadunku o godzinie 13:20. Spóźnił się na miejsce załadunku ponieważ wcześniej miał jeden rozładunek, a następnie był wypadek po drodze. Kierowca był poinformowany przez spedytora, że będzie mógł później odebrać ładunek, miał czekać na decyzję. Po pewnym czasie oczekiwania kazano mu odjechać, a następnie wrócić. Gdy dojechał na miejsce, było ono otwarte, byli pracownicy. Nie wiedział dlaczego go nie załadują. Wszystkie informacje miał od powoda. Ostatecznie go nie załadowano. O godzinie 15:30 pozwany dostał telefon od powoda z pretensjami, że towar nie został podjęty. Miał odebrać ładunek w poniedziałek o godzinie 8:00 rano. W sobotę dostał jednak od powoda wiadomość, że ma nie odbierać tego towaru. Z uwagi na opóźnienie pozwany początkowo był gotów zapłacić powodowi 400 – 500 zł, później jednak stwierdził, że żądania powoda są bezpodstawne. Pozwany był gotów odebrać towar w poniedziałek. Nawet sam mógł po niego pojechać, bo miał puste auto.

Dowód: zeznania pozwanego (00:29:00 – 00:39:12 minuta rozprawy z dnia

23.02.2022r. k.77 – 77 v akt)

W wiadomości sms z dnia 9 maja o godzina 10:12 powód poinformował pozwanego, że ma nie odbierać w poniedziałek towaru z L. i że klient zrezygnował z usługi powoda. O konsekwencjach pozwany miał zostać powiadomiony w poniedziałek.

Dowód: wydruk wiadomości sms powoda do pozwanego z dnia 9.05.2020r. (k. 30

akt)

W wiadomości sms z dnia 11 maja o godzinie 11:33 powód w odpowiedzi na zapytanie pozwanego o polubowne załatwienie sprawy, zaproponował pozwanemu zapłatę kwoty 500 zł pod rygorem skierowania do sądu sprawy o wyższą kwotę. Powód wskazywał, na poniesienie dodatkowych kosztów człowiekowi, który w sobotę przyjechał załadować towar. Pozwany godził się na zapłatę kwoty 400 zł, jednakże zażądał następnie przesłania rezygnacji z usług powoda od firmy zlecającej przewóz, na co powód się nie zgodził.

Dowód: wydruk wiadomości sms stron z dnia 11.05.2020r. (k. 31 - 36 akt)

W dniu 18 maja 2020r. powód wystawił wobec pozwanego Notę księgową (...) na kwotę 1.400 zł z tytułu niedotrzymania warunków zlecenia (...)/t – braku podjęcia towaru. W treści noty powołano pkt 11 ogólnych warunków umowy. Sposób zapłaty wskazano na 14 dni. Nota została doręczona pozwanemu w dniu 22 maja 2020r.

Dowód: Nota Księgowa Nr (...) z dnia 18.05.2020r. (k. 9 akt), dowód

doręczenia przesyłki (k. 10 akt)

W dniu 12 sierpnia 2020r. pełnomocnik powoda wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 1.400 zł tytułem noty księgowej nr (...) z dnia 18 maja 2020r. za niepodstawienie samochodu pod załadunek zgodnie z warunkami zlecenia pod rygorem wystąpienia na drogę postępowania sądowego.

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 12.08.2020r. (k. 11 akt), dowód

nadania (k. 12 akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów oraz zeznań pozwanego oraz częściowo zeznań powoda.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda, że miejsce załadunku było zamknięte w momencie, kiedy przyjechał kierowca pozwanego. Przeczą temu zeznania pozwanego i okoliczność, że kierowca miał czekać na załadunek a następnie, gdy odjechał miał wrócić na załadunek, do którego ostatecznie nie doszło. Tak dziwne postępowanie spedytora powoda i nadawcy ładunku może świadczyć o tym, że były inne przyczyny braku załadunku, niż jedynie opóźnienie kierowcy pozwanego. Powód nie przedstawił żadnych innych dowodów wskazujących na tę tylko przyczynę braku załadunku. Wątpliwości nasuwa również okoliczność, że początkowo powód bez problemu zmienił powodowi termin załadunku na poniedziałek, a dopiero reakcja jego klienta doprowadziła do tego, że obawiając się opóźnienia w dostawie ładunku do Niemiec ostatecznie zrezygnował z usług pozwanego, które wydłużyłyby dodatkowo czas transportu do Niemiec.

Sąd zważył co następuje:

Przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy (art. 774 k.c.) Umowa przewozu ma charakter kwalifikowany, to znaczy, że o umowie przewozu w rozumieniu kodeksu cywilnego można mówić jedynie wtedy, gdy przemieszczenia osób lub rzeczy podejmuje się przedsiębiorstwo mające status prawny przewoźnika, uprawnione do prowadzenia działalności przewozowej w sposób zawodowy i zarobkowy (za wynagrodzeniem). Niewątpliwie do elementów przedmiotowo istotnych należy zaliczyć określenie translokacji, oznaczenie przedmiotu przewozu i oznaczenie przewoźnego.

Przepisy zawarte w kodeksie cywilnym stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami (art. 775 k.c.) Przepisy Kodeksu cywilnego znajdują więc zastosowanie jako przepisy posiłkowe (subsidiarne).

Odrębne przepisy regulujące przewóz zawiera przede wszystkim ustawa z dnia 15 listopada 1984r. – Prawo przewozowe (tekst jedn. z dnia 22 listopada 2019r., Dz.U. z 2020r., poz. 8) i przepisy wydane na jego podstawie. Według art.1 ust.1 Prawa przewozowego reguluje ono przewóz osób lub rzeczy, wykonywany odpłatnie na podstawie umowy przez uprawnionych do tego przewoźników, z wyjątkiem transportu morskiego, lotniczego i konnego.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 Prawa przewozowego przewoźnik ponosi odpowiedzialność za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki powstałe od przyjęcia jej do przewozu aż do jej wydania oraz za opóźnienie w przewozie przesyłki.

W niniejszej sprawie nie doszło w ogóle do przyjęcia przesyłki do przewozu. Postępowanie dowodowe potwierdziło, że pozwany spóźnił się na załadunek, o czym informował spedytora powoda. Z niewiadomych przyczyn nadawca nie oczekiwał na kierowcę pozwanego i nie załadował jego samochodu w dniu 8 maja 2010r. Było to początkowo przyczyną ustnej zmiany umowy stron poprzez zmianę terminu załadunku na 11 maja 2020r. Następnie jednak powód sam podstawiał własny samochód pod załadunek w poniedziałek 11 maja 2020r. Powód mijał się z prawdą, informując pozwanego w wiadomościach sms, że musiał ponieść koszty załadunku w sobotę 9 maja 2020r., nie wyjaśniając dlaczego nie zlecił wówczas przyjechania na załadunek pozwanemu, mimo łączącej ich umowy. Powód ostatecznie od umowy stron odstąpił przez fakty dokonane albowiem sam wykonał przewóz. Przyczyną odstąpienia od umowy nie była jednak zwłoka pozwanego lecz brak interesu powoda w wykonaniu tej umowy.

Z uwagi na okoliczność, że powód od umowy odstąpił nie był już uprawniony do wystawienia wobec pozwanego Noty księgowej zawierającej karę umowną w oparciu o pkt 11 ogólnych warunków zlecenia.

Ponadto osobą uprawnioną do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec przewoźnika jest nadawca do chwili odbioru przesyłki lub listu przewozowego przez odbiorcę. Od tego momentu osobą uprawnioną jest odbiorca. Zgodnie bowiem z art. 75 ust.3 pkt 2 ustawy roszczenia przeciwko przewoźnikowi przysługują z tytułu umowy przewozu

przesyłek towarowych o roszczenia wynikające z umowy przewozu nadawcy lub odbiorcy zależnie od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania przesyłką.

Zgodnie zaś z art. 83 ust. 1 Prawa przewozowego jeżeli wskutek zwłoki w przewozie powstała szkoda inna niż w przesyłce, przewoźnik jest obowiązany do zapłacenia odszkodowania do wysokości podwójnej wysokości przewoźnego. Wobec bezwzględnie obowiązującego charakteru przepisów dotyczących odpowiedzialności przewoźnika praktyka zastrzegania kar umownych za sam fakt opóźnienia w przewozie jest wątpliwa. Postanowienia umów przewozowych, przewidujące obowiązek zapłaty kar umownych za opóźnienie w przewozie jako zmierzające do obejścia wymogu udowodnienia szkody, wynikającego z przepisów ustawy Prawo przewozowe i ewentualnie górnej granicy wysokości odszkodowania są nieskuteczne. Powód nie poniósł żadnych konsekwencji z tytułu opóźnienia, nie poniósł szkody.

Obciążenie pozwanego karą umowną nie wywołało skutków prawnych.

Powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie wynikającej z art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu i obciążył nimi w całości przegrywającego spór powoda. Na koszty, które podlegały zwrotowi pozwanemu od powoda złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone w oparciu o § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – Dz.U. z 2015, poz.1804 ze zm. wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś